ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ F. G. JACOBS της 23ης Μαρτίου 2000 *

1. Η παρούσα υπόθεση αφορά το κατά πόσο συνάδει προς τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73) [1], η άρνηση της αρμόδιας αρχής στη Γερμανία (του Landesversicherungsanstalt Westfalen, ασφαλιστικού φορέα του ομόσπονδου κράτους της Βεστφαλίας, στο εξής: LVA Westfalen) να χορηγήσει επίδομα προοριζόμενο να συμβάλει στην κάλυψη των εισφορών στο σύστημα υποχρεωτικής ασφαλίσεως που κατέβαλλε ο προσφεύγων V. Movrin, Ολλανδός υπήκοος, κάτοικος Κάτω Χωρών, ο οποίος λαμβάνει συντάξεις γήρατος τόσο από τον LVA όσο και από την αρμόδια αρχή στις Κάτω Χώρες. Σύμφωνα με τη γερμανική νομοθεσία, οι συνταξιούχοι που είναι ασφαλισμένοι υποχρεωτικά ή προαιρετικά στο εκ του νόμου σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας ή σε ιδιωτική επιχείρηση ασφαλίσεως ασθενείας δικαιούνται το επίδομα αυτό, εκτός αν κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος και είναι ασφαλισμένοι στο υποχρεωτικό εκ του νόμου σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας του κράτους αυτού.

Η εθνική νομοθεσία

2. Ο Sozialgesetzbuch Erstes Buch (γερμανικός κώδικας κοινωνικής ασφαλίσεως, βιβλίο I) προβλέπει ότι τα επιδόματα που προορίζονται για την κάλυψη των δαπανών ασφαλίσεως ασθενείας μπορούν να αναζητηθούν βάσει του εκ του νόμου συστήματος συνταξιοδοτικής ασφαλίσεως [2]. Οι λοιπές σχετικές διατάξεις βρίσκονται στον Sozialgesetzbuch Fünftes Buch (κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως, βιβλίο V, στο εξής: SGB V), που διέπει το εκ του νόμου σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας, και στον Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως, βιβλίο VI, στο εξής: SGB VI), που διέπει το εκ του νόμου συνταξιοδοτικό σύστημα. Το περιεχόμενό τους μπορεί να συνοψιστεί ως εξής.

3. Οι γερμανικοί φορείς συνταξιοδοτικής ασφαλίσεως καταβάλλουν το ήμισυ των εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας που οφείλουν οι δικαιούχοι γερμανικής συντάξεως που είναι ασφαλισμένοι υποχρεωτικά στο γερμανικό εκ του νόμου σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας, ακόμη και αν κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος [3]. Οι εισφορές αυτές υπολογίζονται με βάση το ποσό της εισπραττομένης από το εκ του νόμου σύστημα ασφαλίσεως συντάξεως [4]. Οι καταβολές για την πληρωμή των εισφορών

* Ckõrra sot pqxsosúpot: g acckijñ.

1 — Η τελευταία ενημερωμένη έκδοση είναι η δημοσιευθείσα ως μέρος Ι του παραρτήματος Α του κανονισμού (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996, για τροποποίηση και ενημέρωση του κανονισμού 1408/71 και του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72 περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού 1408/71 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1). Παρά το ότι ο κανονισμός 118/97 τέθηκε σε ισχύ μετά την έκδοση της επίδικης αποφάσεως από το Landesversicherungsanstalt Westfalen στη διαφορά της κύριας δίκης, οι σχετικές διατάξεις είναι ίδιες.

2 — Άρθρο 23.

3 — Άρθρο 249a του SGB V.

4 — Άρθρο 226 του SGB V.

πραγματοποιούνται απευθείας στον φορέα ασφαλίσεως ασθενείας [5]. Επιπλέον, οι γερμανικοί φορείς της συνταξιοδοτικής ασφαλίσεως καταβάλλουν το ήμισυ των εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας που οφείλονται από τους δικαιούχους γερμανικής συντάξεως που είναι ασφαλισμένοι προαιρετικά στο εκ του νόμου σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας στη Γερμανία ή σε επιχείρηση εγκατεστημένη στη Γερμανία ή σε άλλο κράτος μέλος, ακόμη και αν κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος. Η καταβολή αυτή πραγματοποιείται απευθείας στον δικαιούχο της συντάξεως [6]. Θα αναφερθώ στους δύο τύπους καταβολής χρησιμοποιώντας τον όρο επίδομα. Ωστόσο, οι γερμανικοί φορείς συνταξιοδοτικής ασφαλίσεως δεν καταβάλλουν επίδομα προς κάλυψη εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας που οφείλονται από τον δικαιούχο γερμανικής συντάξεως που κατοικεί σε άλλο κράτος μέλος, στο εκ του νόμου σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας του οποίου είναι υποχρεωτικά ασφαλισμένος.

πραγματοποιούνται λόγω επιστροφής εισφορών».

5. Κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1408/71:

«Εκτός αν ο παρών κανονισμός προβλέπει άλλως, οι εις χρήμα παροχές αναπηρίας, γήρατος ή επιζώντων, οι συντάξεις εργατικών ατυχημάτων ή επαγγελματικής ασθενείας και τα επιδόματα θανάτου που αποκτώνται δυνάμει της νομοθεσίας ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών δεν δύνανται να υποστούν καμία μείωση, τροποποίηση, αναστολή, κατάργηση, κατάσχεση επειδή ο δικαιούχος κατοικεί στο έδαφος Κράτους μέλους άλλου από εκείνο, όπου ευρίσκεται ο φορέας οφειλέτης.»

Η κοινοτική νομοθεσία

4. Το άρθρο 1, στοιχείο κ', του κανονισμού 1408/71 προβλέπει:

«κ) ως "παροχή" και "σύνταξη" νοείται κάθε παροχή και σύνταξη, περιλαμβανομένων και όλων των τμημάτων τους που βαρύνουν το Δημόσιο Ταμείο, οι προσαυξήσεις αναπροσαρμογής ή τα συμπληρωματικά επιδόματα υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του τίτλου III, επίσης οι εφ' άπαξ παροχές, οι οποίες δύνανται να υποκαταστήσουν τις συντάξεις, καθώς και οι καταβολές που

6. Το άρθρο 27 του κανονισμού 1408/71 προβλέπει ότι:

«Ο δικαιούχος συντάξεων οφειλομένων κατά τη νομοθεσία δύο ή περισσοτέρων κρατών μελών, μεταξύ των οποίων είναι και εκείνη του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου κατοικεί και ο οποίος — λαμβανομένων υπ' όψη, κατά περίπτωση, των διατάξεων του άρθρου 18 και του παραρτήματος VI — δικαιούται παροχών δυνάμει της νομοθεσίας του τελευταίου αυτού κράτους μέλους, καθώς και τα μέλη της οικογενείας του, λαμβάνουν τις παροχές αυτές από τον φορέα του τόπου κατοικίας και εις βάρος αυτού, σαν να εδικαιούτο συντάξεως ο

5 — Άρθρο 255, παράγραφος 1, του SGB V.

6 — Άρθρο 106, παράγραφος 1, του SGB VI.

ενδιαφερόμενος δυνάμει μόνο της νομοθεσίας του τελευταίου αυτού κράτους μέλους.»

Πραγματικά περιστατικά

7. Ο V. Movrin, Ολλανδός υπήκοος, κάτοικος Κάτω Χωρών, συμπλήρωσε περιόδους ασφαλίσεως στις Κάτω Χώρες και στη Γερμανία. Λαμβάνει σύνταξη γήρατος από τις ολλανδικές αρχές από την 1η Αυγούστου 1995 και από τις γερμανικές αρχές από την 1η Σεπτεμβρίου 1995. Κατά το ολλανδικό δίκαιο, υποχρεούται στην καταβολή εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας, που υπολογίζονται βάσει του αθροίσματος των ποσών της ολλανδικής και της γερμανικής συντάξεως. Οι δικαιούχοι ολλανδικής συντάξεως λαμβάνουν ποσά προς αντιστάθμιση της επιβαρύνσεως που συνιστά η καταβολή εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας. Ο V. Movrin λαμβάνει τα ποσά αυτά, τα οποία όμως υπολογίζονται με βάση μόνον την ολλανδική σύνταξη.

8. Τον Νοέμβριο του 1996 ο V. Movrin ζήτησε από τον LVA Westfalen να του καταβάλει επίδομα ασφαλίσεως ασθενείας για την κάλυψη του μέρους των εισφορών του στο σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας των Κάτω Χωρών που αντιστοιχεί στη γερμανική του σύνταξη. Με απόφαση της 9ης Ιανουαρίου 1997, ο LVA Westfalen απέρριψε την αίτηση του. Κατόπιν της απορρίψεως από τον LVA Westfalen της ενστάσεώς του κατά της αποφάσεως αυτής, ο V. Morvin άσκησε ανεπιτυχώς προσφυγή ενώπιον του Sozialgericht Münster. Κατ' έφεση, το Landessozialgericht Nordrhein-Westfalen ακύρωσε την απόφαση του Sozialgericht και ανέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του δικαστηρίου αυτού. Το Sozialgericht, έχοντας αμφιβολίες σχετικά με τη συμβατότητα προς το κοινοτικό δίκαιο της αρνήσεως χορηγήσεως του επιδόματος, υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Αντιβαίνει προς το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας η άρνηση του καθού να καταβάλει στον προσφεύγοντα, ο οποίος λαμβάνει από τον καθού κανονική σύνταξη γήρατος, προσαύξηση της συντάξεως για την κάλυψη των δαπανών στις οποίες υποβάλλεται ο προσφεύγων για την ασφάλισή του στο ολλανδικό σύστημα ασφαλίσεως ασθένειας;»

Ανάλυση

9. Ο V. Movrin ισχυρίζεται ότι το επίδομα συνιστά παροχή γήρατος εις χρήμα κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 και ότι πρέπει συνεπώς να εξαχθεί σύμφωνα με τη διάταξη αυτή. Ομοίως, η Επιτροπή φρονεί ότι το επίδομα συνιστά συμπλήρωμα επιδόματος κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο κ', του κανονισμού 1408/71 και ότι συνεπώς εμπίπτει στο άρθρο 10, παράγραφος 1. Η Γερμανική Κυβέρνηση φρονεί ωστόσο ότι το επίδομα δεν συνιστά «παροχή» κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο κ', του κανονισμού και, ως εκ τούτου, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 10, παράγραφος 1. Οι παρατηρήσεις του LVA Westfalen στηρίζονται εξάλλου στο ότι το επίδομα ασθενείας συνιστά παροχή ασθενείας και ότι επομένως το άρθρο 27 του κανονισμού 1408/71 τυγχάνει εφαρμογής, οπότε ο γερμανικός ασφαλιστικός φορέας δεν υποχρεούται να καταβάλει το επίδομα.

10. Το ουσιώδες ζήτημα είναι αν το επίδομα συνιστά παροχή σε χρήμα κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71, οπότε θα οφείλεται στον V. Movrin παρά το ότι δεν είναι κάτοικος Γερμανίας. Το επίδομα εμπίπτει στο άρθρο 10, παράγραφος 1, μόνον αν εμπίπτει στο πεδίο των «παροχών και συντάξεων» του άρθρου 1, στοιχείο κ'. Επομένως, θα αναπτύξω πρώτα το ζήτημα αυτό.

Εμπίπτει το επίδομα στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1, στοιχείο κ;

11. Φρονώ ότι το επίδομα ασφαλίσεως ασθενείας που προορίζεται να συμβάλει στην κάλυψη των εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας αποτελεί παροχή κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο κ', του κανονισμού 1408/71.

12. Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως πει ότι μια παροχή θεωρείται παροχή κοινωνικής ασφαλίσεως εφόσον χορηγείται, άνευ οποιασδήποτε διακριτικής κατά περίπτωση εκτιμήσεως των προσωπικών αναγκών, στους δικαιούχους βάσει μιας εκ του νόμου οριζομένης καταστάσεως και η παροχή αυτή έχει σχέση με κάποιον από τους κινδύνους που ρητώς απαριθμούνται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 [7]. Ο κατάλογος του άρθρου αυτού περιλαμβάνει τόσο τις παροχές ασθενείας (άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α') όσο και τις παροχές γήρατος (άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο γ'). Η κατάταξη μιας παροχής σ' έναν κλάδο της κοινωνικής ασφαλίσεως στηρίζεται κυρίως στα χαρακτηριστικά της, ιδίως δε στους σκοπούς της και στις προϋποθέσεις χορηγήσεώς της [8]. Όπως παρατηρεί η Επιτροπή, από την εθνική νομοθεσία προκύπτει ότι και οι δύο αυτοί παράγοντες συνηγορούν στο ότι το επίδομα αποτελεί στοιχείο της συντάξεως γήρατος. Το επίδομα χορηγείται από τους φορείς της συνταξιοδοτικής ασφαλίσεως και υπολογίζεται με βάση το επίπεδο των εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας, το ποσό των οποίων καθορίζεται με βάση τη σύνταξη. Το ποσό του επιδόματος εξαρτάται συνεπώς από το επίπεδο της συντάξεως και δεν αποτελεί αντικείμενο διακριτικής εκτιμήσεως του ασφαλιστικού φορέα. Επιπλέον, η καταβολή του επιδόματος, αφενός, εξαρτάται από την ύπαρξη συνταξιοδοτικού δικαιώματος και, αφετέρου, οφείλεται στους δικαιούχους συντάξεως, χωρίς και πάλι να υπάρχει διακριτική ευχέρεια εκτιμήσεως. Αποτελεί συνεπώς εκ φύσεως συμπλήρωμα της συντάξεως κατά την έννοια του άρθρου 4, στοιχείο κ', του κανονισμού.

13. Η Γερμανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι, τουλάχιστον στην περίπτωση δικαιούχου συντάξεως υποχρεωτικά ασφαλισμένου στο γερμανικό εκ του νόμου σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας, το γεγονός ότι ο φορέας της συνταξιοδοτικής ασφαλίσεως δεν καταβάλλει το επίδομα στον δικαιούχο της συντάξεως, αλλ' απευθείας στον φορέα ασφαλίσεως ασθενείας σημαίνει ότι το επίδομα αυτό δεν συνιστά «παροχή» κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο κ', του κανονισμού 1408/71. Όπως όμως υπογραμμίζει η Επιτροπή, η καταβολή γίνεται προς όφελος του

7 — Βλ., για παράδειγμα, την απόφαση της 2ας Αυγούστου 1993, C-66/92, Acciardi (Συλλογή 1993, σ. I-4567, σκέψη 14).

8 — Απόφαση της 27ης Μαρτίου 1985, 249/83, Hoeckx (Συλλογή 1985, σ. 973, σκέψη 11).

δικαιούχου της συντάξεως: αποσκοπεί επομένως στη συμπλήρωση της συντάξεως που πραγματικά λαμβάνει ο ενδιαφερόμενος και εμπίπτει συνεπώς στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1, στοιχείο κ'. Ας σημειωθεί ότι το άρθρο 1, στοιχείο κ', του κανονισμού 1408/71 μνημονεύει ρητά στον ορισμό των «παροχών» τις «καταβολές που πραγματοποιούνται λόγω επιστροφής εισφορών». Η καταβολή επιδόματος προοριζομένου να συμβάλει στην κάλυψη εισφορών έχει το ίδιο αποτέλεσμα. Συγκεκριμένα, μπορεί επίσης να υποστηριχθεί η άποψη ότι το επίδομα για την κάλυψη εισφορών ασθενείας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1, στοιχείο κ'. Επιπλέον, η Γερμανική Κυβέρνηση φάνηκε ότι δέχθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι το επίδομα που οφείλεται (μέσω καταβολής στον δικαιούχο συντάξεως) για την κάλυψη εισφορών ασθενείας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1, στοιχείο κ', όταν ο δικαιούχος της συντάξεως είναι είτε προαιρετικά ασφαλισμένος είτε υπάγεται σε ιδιωτική ασφάλιση. Δεν βλέπω ωστόσο καμία ουσιώδη διαφορά μεταξύ του επιδόματος αυτού και του επιδόματος που καταβάλλεται απευθείας στον φορέα της συνταξιοδοτικής ασφαλίσεως όταν ο δικαιούχος της συντάξεως είναι υποχρεωτικά ασφαλισμένος. Επομένως, το επιχείρημα της Γερμανικής Κυβερνήσεως δεν με πείθει.

Οφείλεται το επίδομα σε όσους δεν είναι κάτοικοι;

14. Αν το επίδομα είναι συμπληρωματικό της συντάξεως επίδομα (ή αν αντιστοιχεί σε καταβολή που πραγματοποιείται λόγω επιστροφής εισφορών) και, ως εκ τούτου, παροχή κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο κ', του κανονισμού, τότε συνιστά προδήλως παροχή γήρατος κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η διάταξη αυτή αποβλέπει στο να ευνοήσει την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων, προστατεύοντας τους ενδιαφερομένους από τις ζημίες που μπορεί να συνεπάγεται η μεταφορά της κατοικίας τους από ένα κράτος μέλος σε άλλο: η προστασία αυτή πρέπει αναγκαστικά να επεκτείνεται σε πλεονέκτημα το οποίο, παρά το ότι προβλέπεται στο πλαίσιο ειδικού καθεστώτος, συγκεκριμενοποιείται με αύξηση του ύψους της συντάξεως η οποία, άλλως, θα οφειλόταν στον δικαιούχο [9]. Επιπλέον, από την αρχή αυτή προκύπτει όχι μόνον ότι ο ενδιαφερόμενος διατηρεί το δικαίωμα να λαμβάνει συντάξεις και επιδόματα που αποκτήθηκαν δυνάμει της νομοθεσίας ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών, έστω και μετά τη μεταφορά της κατοικίας του σε άλλο κράτος μέλος, αλλά και ότι δεν είναι δυνατό να στερηθεί του δικαιώματος αυτού για τον μοναδικό λόγο ότι δεν κατοικεί στο έδαφος του κράτους στο οποίο βρίσκεται το όργανο που υποχρεούται στην καταβολή των παροχών [10]: το άρθρο 10 αποσκοπεί όχι μόνο στη διασφάλιση της καταβολής των παροχών, αλλά και στην κτήση του δικαιώματος επ' αυτών [11]. Το άρθρο 10 έχει συνεπώς την έννοια ότι ούτε η κτήση ούτε η διατήρηση του δικαιώματος για παροχές, συντάξεις και επιδόματα, που αναφέρει η διάταξη αυτή, εμποδίζονται από το γεγονός και μόνον ότι ο ενδιαφερόμενος δεν κατοικεί στο έδαφος του κράτους μέλους όπου βρίσκεται ο οφειλέτης φορέας [12]. Εφόσον, όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, ο λόγος για τον οποίο ο V. Movrin δεν λαμβάνει τα επίδικα επιδόματα έγκειται ακριβώς στο ότι

9 — Απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 1973, υπόθεση 51/73, Smieja (Συλλογή τόμος 1972-73, σ. 747, σκέψεις 20 και 21).

10 — Απόφαση της 10ης Ιουνίου 1982, 92/81, Camera (Συλλογή 1982, σ. 2213, σκέψη 14).

11 — Βλ. τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Da Cruz Vilaça στην υπόθεση Giletti κ.λπ. (απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1987, 379/85 έως 381/85 και 93/86, Συλλογή 1987, σ. 955, σημείο 69).

12 — Προπαρατεθείσα απόφαση Giletti κ.λπ., σκέψη 17.

κατοικεί σε άλλο κράτος μέλος, πρέπει να δοθεί καταφατική απάντηση στο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου.

15. Το υπονοούμενο επιχείρημα του LVA Westfalen ότι το επίδομα συνιστά παροχή ασθενείας και ότι, ως εκ τούτου, βάσει του άρθρου 27 του κανονισμού δεν οφείλεται, δεν ευσταθεί κατά τη γνώμη μου. Το επιχείρημα αυτό, όπως παρατηρούν ο V. Movrin και η Επιτροπή, δεν μπορεί να συμβιβαστεί με την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Aulich [13]. Η απόφαση αυτή αφορούσε τη φύση παρόμοιου επιδόματος προοριζομένου να συμβάλει στην κάλυψη των εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας, το οποίο προέβλεπε ο Reichsversicherungsordnung (γερμανικός κώδικας κοινωνικών ασφαλίσεων). Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το επίδομα, εφόσον δεν χορηγήθηκε μετά την επέλευση του κινδύνου που υπέδειξε ο δικαιούχος, δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 27, το οποίο αφορούσε μόνον παροχές ασθενείας (ή μητρότητας) μετά την επέλευση του ασφαλιζομένου κινδύνου. Το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι πρέπει να γίνεται διαχωρισμός μεταξύ των ασφαλιστικών εισφορών και των ασφαλιστικών παροχών. Το επίδικο επίδομα δεν αποτελούσε παροχή καταβαλλόμενη σε περίπτωση ασθενείας. Αντιθέτως, επρόκειτο για καταβολή προοριζόμενη να συμβάλει στην κάλυψη των εισφορών ασθενείας, καθότι η ασφάλιση αποτελούσε προϋπόθεση για την κτήση του δικαιώματος, σε περίπτωση ασθενείας, παροχών που οφείλονται από τον φορέα ασφαλίσεως ασθενείας. Ή, για να χρησιμοποιήσω την καλοδιατυπωμένη έκφραση του γενικού εισαγγελέα Gand στην υπόθεση Dekker [14], μια παλαιότερη υπόθεση που αφορούσε το ίδιο είδος επιδόματος:

«Υπάρχει αντινομία μεταξύ της έννοιας της εισφοράς και εκείνης της παροχής· η πρώτη προϋποθέτει τη γένεση του δικαιώματος, ενώ η δεύτερη προϋποθέτει ότι το δικαίωμα έχει γεννηθεί».

16. Η Γερμανική Κυβέρνηση προβάλλει το επιχείρημα ότι η μεταχείριση που επιφυλάσσει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών στους δικαιούχους συντάξεων τόσο στην Ολλανδία όσο και σε άλλο κράτος μέλος αντίκειται στο κοινοτικό δίκαιο και ιδιαίτερα στο άρθρο 33 του κανονισμού 1408/71. Αυτή η παράνομη συμπεριφορά — συνεχίζει η Γερμανική Κυβέρνηση — δεν μπορεί να δικαιολογήσει την υποχρέωση της Γερμανίας να επιδοτεί τις εισφορές που είναι το αποτέλεσμά της, τουλάχιστον σε περίπτωση όπως η παρούσα, όπου ο V. Movrin βρίσκεται σε καλύτερη οικονομική κατάσταση απ' ό,τι αν ήταν κάτοικος Γερμανίας.

17. Η επιχειρηματολογία της Γερμανικής Κυβερνήσεως έχει ως εξής. Ισχυρίζεται ότι, όταν ο δικαιούχος γερμανικής συντάξεως κατοικεί σε άλλο κράτος μέλος, το σύστημα υγείας του κράτους αυτού είτε χρηματοδοτείται αποκλειστικά από τη φορολογία, όπως στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, οπότε καμία κράτηση δεν πραγματοποιείται στη σύνταξή του προς χρηματοδότηση της ασφαλίσεως ασθενείας, οπότε η καταβολή επιδόματος δεν δικαιολογείται, είτε χρηματοδοτείται ουσιαστικά από τις εισφορές. Στην περίπτωση αυτή το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να λαμβάνει υπόψη, για

13 — Απόφαση της 26ης Μαΐου 1976, υπόθεση 103/75, (Συλλογή τόμος 1976, σ. 289).

14 — Απόφαση της 1ης Δεκεμβρίου 1965, υπόθεση 33/65 (Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 195).

τον υπολογισμό του ποσού των εισφορών, μόνον το ποσό της καταβαλλομένης συντάξεως. Η σύνταξη που ενδεχομένως χορηγεί άλλο κράτος μέλος από το εκ του νόμου συνταξιοδοτικό σύστημα δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Σύμφωνα με τα πληροφοριακά στοιχεία της Γερμανικής Κυβερνήσεως, όλα τα κράτη μέλη, εκτός του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, ενεργούν κατ' αυτόν τον τρόπο. Συγκεκριμένα, σε όλα αυτά τα κράτη μέλη, στα έξοδα της ασφαλίσεως ασθενείας δεν λαμβάνεται υπόψη η καταβαλλόμενη γερμανική σύνταξη, οπότε η ελάφρυνση με καταβολή επιδόματος ασφαλίσεως ασθενείας δεν ασκεί επιρροή.

18. Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών αποτελεί ωστόσο ιδιαίτερη περίπτωση, καθότι η σύνταξη που καταβάλλεται από το υποχρεωτικό εκ του νόμου σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας άλλου κράτους μέλους λαμβάνεται πλήρως υπόψη για τον υπολογισμό των εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας. Η Γερμανική Κυβέρνηση φρονεί ότι τούτο αντίκειται στον κανονισμό 1408/71 και ιδίως στο άρθρο 33 [15]. Ένα παράνομο μέτρο δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως νόμιμο έρεισμα για να υποχρεωθεί ο γερμανικός ασφαλιστικός φορέας που χορηγεί τη σύνταξη, με βάση την οποία υπολογίζονται οι εισφορές, να καταβάλλει επίδομα προς κάλυψη των εισφορών αυτών. Το επίδομα αυτό αποκλείεται πάντως σε περιπτώσεις όπως η παρούσα, κατά την οποία το ποσό των εισφορών που ο ενδιαφερόμενος καλείται να καταβάλει στην ολλανδική ασφάλιση ασθενείας (5,4 %) επί της γερμανικής συντάξεώς του είναι *χαμηλότερο* από το ποσό που θα όφειλε να καταβάλει επί της γερμανικής συντάξεώς του (7 %), αν κατοικούσε στη Γερμανία και ήταν υποχρεωτικά ασφαλισμένος στον γερμανικό φορέα ασφαλίσεως ασθενείας. Ο ενδιαφερόμενος είναι επομένως σε καλύτερη θέση απ' ό,τι εάν κατοικούσε στη Γερμανία. Εφόσον δεν υπάρχει μειονέκτημα, η χορήγηση επιδόματος ασφαλίσεως ασθενείας δεν δικαιολογείται αντικειμενικά.

19. Το άρθρο 33, παράγραφος 1 [16], του κανονισμού 1408/71 προβλέπει ότι:

«Ο φορέας κράτους μέλους που οφείλει την καταβολή συντάξεως, αν η ισχύουσα γι' αυτόν νομοθεσία προβλέπει κρατήσεις εισφορών εις βάρος του δικαιούχου συντάξεως για την κάλυψη των παροχών ασθένειας και μητρότητας, εξουσιοδοτείται να προβαίνει στις κρατήσεις αυτές υπολογιζόμενες σύμφωνα με την εν λόγω νομοθεσία επί του ποσού της οφειλομένης παρ' αυτού συντάξεως, κατά το μέτρο που οι καταβαλλόμενες δυνάμει των άρθρων 27, 28, 29, 31 και 32 παροχές βαρύνουν φορέα του προαναφερθέντος κράτους μέλους.»

20. Δεν βλέπω γιατί η συμπεριφορά του Βασιλείου των Κάτω Χωρών αντίκειται στη διάταξη αυτή. Το άρθρο 33, παράγραφος 1, αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι ο δικαιούχος συντάξεως δεν μπορεί να υποχρεώνεται, επειδή κατοικεί στο έδαφος κράτους μέλους, να καταβάλλει εισφορές σε σύστημα υποχρεωτικής ασφαλίσεως για τη χορήγηση παροχών που βαρύνουν ασφαλιστικό φορέα άλλου κράτους μέλους. Συνεπώς, απαγο-

15 — Βλ. σημείο 19 κατωτέρω.

16 — Το άρθρο 33, παράγραφος 2, δεν είναι σχετικό με την παρούσα υπόθεση.

ρεύει σε οργανισμό κράτους μέλους που χορηγεί συντάξεις να απαιτεί την καταβολή εισφορών για τη χορήγηση παροχών ασθενείας και μητρότητας, το κόστος των οποίων βαρύνει φορέα άλλου κράτους μέλους [17]. Κρατήσεις επί συντάξεων μπορούν να διενεργούνται από τον φορέα κράτους μέλους μόνο σε βάρος ασφαλισμένων οι οποίοι, σε αντιστάθμισμα, απολαύουν παροχών λόγω ασθενείας και μητρότητας εκ μέρους του φορέα αυτού του κράτους μέλους που είναι αρμόδιος για τις εν λόγω παροχές. Τέτοιες κρατήσεις δεν μπορούν να διενεργούνται όταν οι εν λόγω παροχές δεν βαρύνουν φορέα αυτού του κράτους μέλους [18]. Στην παρούσα υπόθεση φαίνεται ότι δεν πραγματοποιήθηκε καμία κράτηση εισφορών επί της συντάξεως του V. Movrin για παροχές που βαρύνουν τον γερμανικό φορέα ασφαλίσεως ασθενείας (ο οποίος εξάλλου υπογραμμίζει με τις γραπτές του παρατηρήσεις ότι δεν είναι αρμόδιος για την ασφάλιση ασθενείας του V. Movrin).

21. Εν πάση περιπτώσει, όπως ορθά επισήμανε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η συμπεριφορά του Βασιλείου των Κάτω Χωρών ήταν παράνομη, τούτο δεν μπορεί να επηρεάσει τα δικαιώματα που παρέχει στον V. Movrin ο κανονισμός 1408/781· εναπόκειται συνεπώς στην Επιτροπή (ή στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας) να ασκήσει προσφυγή λόγω παραβάσεως.

22. Ούτε βλέπω πώς τα δικαιώματα του V. Movrin βάσει του κοινοτικού δικαίου κοινωνικής ασφαλίσεως μπορούν να απολεσθούν από το γεγονός ότι στην πραγματικότητα αυτός καταβάλλει χαμηλότερες συνολικά εισφορές ασφαλίσεως ασθενείας ως κάτοικος Ολλανδίας, απ' ό,τι αν ήταν κάτοικος Γερμανίας. Αυτό που προέχει είναι ότι η άρνηση χορηγήσεως του επιδόματος λόγω του ότι είναι κάτοικος Κάτω Χωρών τον θέτει σε χειρότερη μοίρα απ' ό,τι αν ήταν κάτοικος Γερμανίας, γεγονός που αντίκειται προδήλως στη γενική αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων που καθιερώνει ο κανονισμός 1408/71.

23. Διαπιστώνω επομένως ότι το επίδομα που προορίζεται για τη μερική κάλυψη των εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας αποτελεί «παροχή» κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο κ', του κανονισμού 1408/71 και αποτελεί παροχή γήρατος εις χρήμα κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού. Το επίδομα οφείλεται ακόμη και αν ο υποτιθέμενος δικαιούχος κατοικεί σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό του ασφαλιστικού φορέα που οφείλει την καταβολή της. Βάσει της διαπιστώσεως αυτής, η οποία αρκεί για να δοθεί απάντηση στο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου, δεν θεωρώ ότι είναι αναγκαίο να εξεταστούν τα επιχειρήματα του V. Movrin και της Επιτροπής σχετικά με τα άρθρα 6, 48 και 51 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρα 12 ΕΚ, 39 ΕΚ και 42 ΕΚ), το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού No 1408/71 και τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1612/68 [19].

17 — Απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 1991, C-140/88, Noij (Συλλογή 1991, σ. I-387, σκέψεις 11 και 14).

18 — Απόφαση της 28ης Μαρτίου 1985, 275/83, Επιτροπή κατά Βελγίου (Συλλογή 1985, σ. 1097, σκέψη 3).

19 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 33).

Πρόταση

24. Ενόψει των προεκτεθέντων, φρονώ ότι στο ερώτημα που υπέβαλε το Sozialgericht Münster πρέπει να δοθεί η ακόλουθη απάντηση:

«Το επίδομα που προορίζεται για τη μερική κάλυψη των εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας, όπως το επίδικο βάσει του άρθρου 249a του Sozialgesetzbuch Fünftes Buch και του άρθρου 106, παράγραφος 1, του Sozialgesetzbuch Sechstes Buch, συνιστά "παροχή" κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο κ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, και εις χρήμα παροχή γήρατος κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού. Πρέπει επομένως να καταβάλλεται στον δικαιούχο γερμανικής συντάξεως ο οποίος κατοικεί σε άλλο κράτος μέλος, στο εκ του νόμου σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας του οποίου είναι υποχρεωτικά ασφαλισμένος.»